

Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podkarpackim w 2023 r.

30.09.2024 r.

 12,4%

Wzrost wydatków budżetów JST w porównaniu z 2022 r.

Jednostki samorządu terytorialnego (JST) uzyskały dochody o 9,2% wyższe niż w 2022 r. W tym samym okresie wydatki zwiększyły się o 12,4%. Rok budżetowy JST zamknęły deficytem w wysokości 1,1 mld zł wobec deficytu 0,5 mld zł rok wcześniej.

Ogólna sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego

W 2023 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 19,9 mld zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyły się o 9,2%, natomiast wydatki wyniosły 21,0 mld zł i zwiększyły się o 12,4%.

Zagregowany wynik budżetowy omawianych samorządów w 2023 r. wyniósł minus 1,1 mld zł. W porównaniu z 2022 r. wynik ten pogorszył się o 652,8 mln zł.

W dochodach i wydatkach budżetów jednostek samorządu terytorialnego największy udział miały budżety gmin

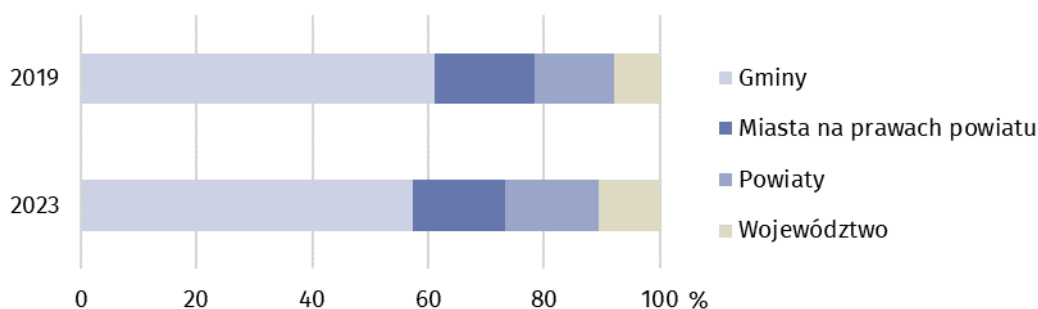
Tablica 1. Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
Dochody w mln zł	19 868,8	11 394,2	3 190,2	3 190,8	2 093,6
2022=100	109,2	102,2	108,6	122,9	138,1
Wydatki w mln zł	20 985,1	12 089,2	3 403,4	3 310,9	2 181,5
2022=100	112,4	105,9	107,5	123,4	156,5
Wynik w mln zł	-1 116,3	-694,9	-213,2	-120,1	-88,0

Dochody budżetów

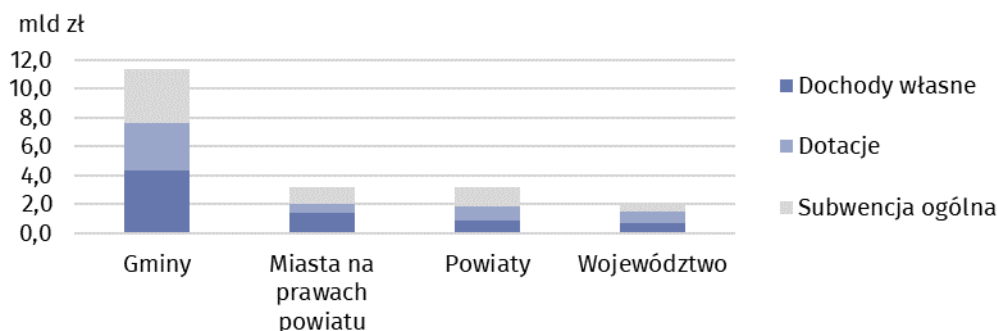
Największy udział jednostek samorządowych poszczególnych szczebli w realizacji dochodów na Podkarpaciu w 2023 r. miały gminy (57,3%), następnie powiaty i miasta na prawach powiatu (po 16,1%) oraz województwo (10,5%). Bardzo podobnie do dochodów kształtował się udział jednostek samorządowych w realizacji wydatków. Największy udział miały gminy (57,6%), następnie miasta na prawach powiatu (16,2%), powiaty (15,8%) oraz województwo (10,4%).

Wykres 1. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r. były dochody własne oraz subwencje, które stanowiły odpowiednio 37,0% i 34,4% dochodów ogółem. Największy udział dochodów własnych odnotowano w budżetach miast na prawach powiatów (45,4%), natomiast subwencje w budżetach powiatów (42,7%).

Wykres 2. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2023 r.

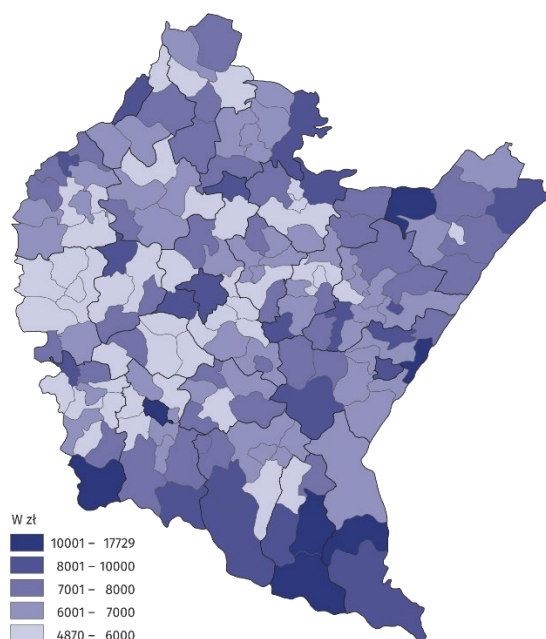

W dochodach własnych jednostek samorządu terytorialnego najważniejszą pozycję stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych, a w przypadku budżetu województwa – także od osób prawnych. Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 1,9 mld zł, stanowiąc 26,0% dochodów własnych. Spośród podatków majątkowych znaczny udział w dochodach gmin i miast na prawach powiatu miały dochody z tytułu podatku od nieruchomości, które stanowiły 22,1% dochodów własnych gmin i 20,4% dochodów własnych miast na prawach powiatu.

W strukturze dochodów jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej główną pozycją były „Różne rozliczenia”, które stanowiły 38,6% dochodów ogółem. Ważnym źródłem dochodów były także „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej” łącznie z wydatkami związanymi z ich poborem, tj. 21,8%. Dochody z działu „Rodzina” (m.in. świadczenia związane z realizacją rządowego programu „Rodzina 500 plus”) stanowiły 6,6% dochodów ogółem, w tym najwyższy udział odnotowano w budżetach gmin (9,7%).

Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego różnią się między sobą wielkością dochodów w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Przeciętna wartość tego wskaźnika dla gmin w 2023 r. kształtowała się na poziomie 6 573 zł. Najwyższy dochód odnotowano w gminie Ciesna (17 729 zł), następnie w gminach Solina (11 324 zł) oraz Stary Dzików (10 838 zł). Najniższy zaś w gminie Pilzno (4 870 zł), a następnie gminie Hyżne (5 091 zł) oraz gminie wiejskiej Dębica (5 119 zł). Wynika z tego, że dochody gminy o najwyższych dochodach na mieszkańca były ponad 3-krotnie wyższe niż w gminie o najniższych dochodach.

Mapa 1. Dochody budżetów gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.

Najwyższe średnie dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca notowano w budżetach miast na prawach powiatu

Dochody budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 9 322 zł. Najwyższe odnotowano w Krośnie – 10 438 zł, następnie Przemyślu – 9 750 zł, Rzeszowie – 9 102 zł, a najniższe w Tarnobrzegu – 8 643 zł.

Dochody budżetów powiatów wyniosły średnio 1 841 zł na 1 mieszkańca. Najwyższe dochody odnotowano w powiecie bieszczadzkim (4 682 zł), a najniższe w powiecie krośnieńskim (1 183 zł).

Dodatkowo na każdego mieszkańca z budżetu województwa przypadało przeciętnie 1 009 zł dochodów ogółem.

Wydatki budżetów

Głównym obciążeniem dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego były wydatki bieżące – w 2023 r. wyniosły one 14,8 mld zł, stanowiąc 70,4% wydatków ogółem. W porównaniu z 2022 r. wydatki bieżące zmniejszyły się o 0,8%.

Porównując strukturę wydatków według rodzajów dla poszczególnych szczebli jednostek samorządu terytorialnego można zauważyć, że najwyższy udział wydatków bieżących odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (84,0%), najniższy zaś w budżecie województwa (40,9%).

W wydatkach bieżących największy udział miały „Wynagrodzenia” (40,6%), następnie „Zakup materiałów i usług” (23,2%) oraz „Świadczenia na rzecz osób fizycznych” (10,7%). Najwięcej na wynagrodzenia wydano z budżetów powiatów (56,6%), a najmniej z budżetu województwa (26,6%). „Zakup materiałów i usług” stanowił 24,8% wydatków bieżących w budżetach miast na prawach powiatu i 24,1% w budżetach gmin. „Świadczenia na rzecz osób fizycznych” stanowiły najwyższy udział w wydatkach bieżących budżetów gmin (15,0%), a najniższy w budżetach województwa (0,7%).

Na inwestycje przeznaczono 29,0% ogółu wydatków, co stanowiło niemal całość wydatków majątkowych. Najwięcej na inwestycje wydano z budżetu województwa (58,9%), a najmniej z budżetów miast na prawach powiatu (15,7%).

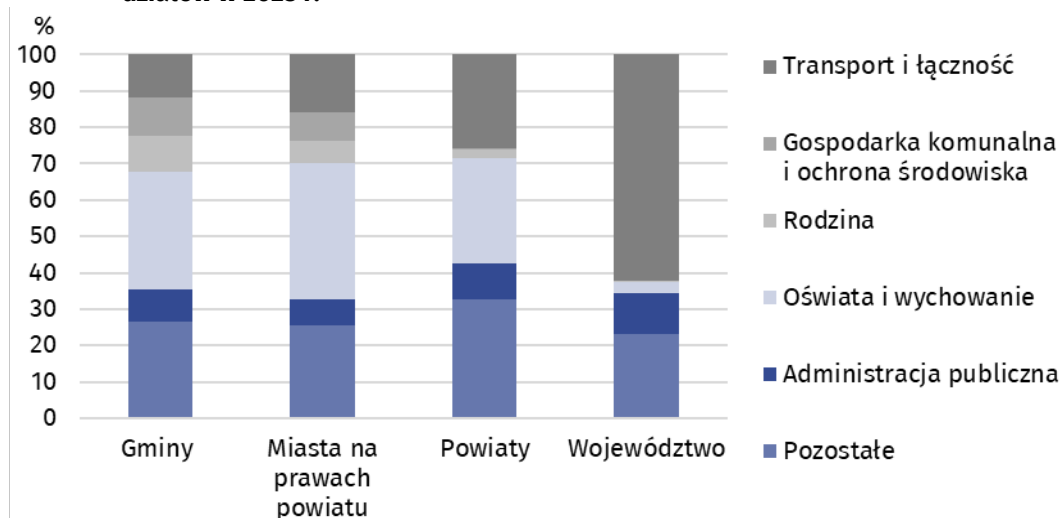
Tablica 2. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów w 2023 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Gminy	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Województwo
	w milionach złotych				
Ogółem	20 985,1	12 089,2	3 403,4	3 310,9	2 181,5
Wydatki bieżące	14 768,6	8 725,9	2 858,2	2 291,6	892,9
dotacje	1 720,9	809,8	371,9	184,0	355,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 576,2	1 306,2	204,0	59,8	6,2
wydatki bieżące jednostek budżetowych	11 159,8	6 447,4	2 168,7	2 024,6	519,1
w tym:					
wynagrodzenia	5 997,0	3 305,7	1 157,8	1 296,2	237,3
pochodne od wynagrodzeń	1 181,9	708,5	208,8	219,9	44,7
zakup materiałów i usług	3 431,0	2 102,8	707,4	441,4	179,3
na obsługę długu publicznego	311,8	162,5	113,6	23,3	12,4
Wydatki majątkowe	6 216,4	3 363,2	545,3	1 019,3	1 288,6
w tym inwestycyjne	6 079,0	3 242,3	534,3	1 017,8	1 284,6

W wydatkach bieżących jednostek samorządu terytorialnego najwięcej środków przeznaczono na wynagrodzenia

W strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej w 2023 r. największą pozycję stanowiły wydatki na „Oświatę i wychowanie”, które wyniosły blisko 6,2 mld zł, tj. 29,5% ogółu wydatków. Najwyższy udział wydatków na „Oświatę i wychowanie” odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (37,7%), a najmniejszy w budżecie województwa (3,0%).

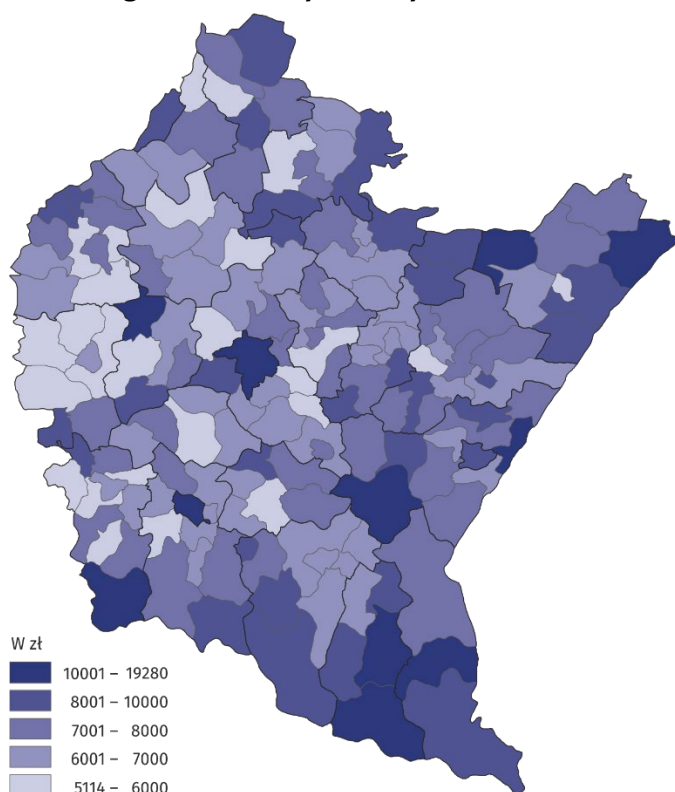
Wykres 3. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2023 r.

Wydatki na „Transport i łączność” wyniosły 4,2 mld zł, co stanowiło 19,8% ogółu wydatków, w tym największy ich udział odnotowano w budżecie województwa – 62,1%, a najmniejszy w budżetach gmin – 11,6%. Istotną pozycję w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego zajmuje dział „Administracja publiczna”. Łączna kwota wydatków w tym dziale wyniosła 1,9 mld zł, co stanowiło 9,0% ogółu wydatków. Największy ich udział odnotowano w budżecie województwa (11,3%), a najmniejszy w budżetach miast na prawach powiatu (7,0%).

W 2023 r. wydatki gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 6 973 zł, w tym najwyższe wydatki odnotowano w gminie Cisna (19 280 zł), następnie w gminach Solina (11 477 zł) oraz Stary Dzików (11 440 zł). Najniższe zaś, w gminie wiejskiej Dębica (5 114 zł), a następnie w gminach Pilzno (5 318 zł) oraz Hyżne (5 326 zł). Gmina o najwyższych wydatkach (w przeliczeniu na 1 mieszkańca) przeznaczyła prawie 4-krotnie wyższą kwotę niż gmina, w której wydatki na 1 mieszkańca były najniższe.

Mapa 2. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.

Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca wyniosły przeciętnie 1 870 zł. Na inwestycje ze swego budżetu najczęściej wydała gmina Cisna (10 875 zł), a najmniej gmina Lubaczów (370 zł).

Przeciętne wydatki budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca ukształtowały się na poziomie 9 945 zł, a wydatki inwestycyjne 1 561 zł. Najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca ogółem odnotowano w Krośnie (10 425 zł ogółem, inwestycyjne 1 424 zł), następnie Rzeszowie (10 211 zł, inwestycyjne 1 897 zł) oraz Przemyślu (9518 zł, inwestycyjne 884 zł). Najniższe wydatki zanotowano w Tarnobrzegu (8 821 zł, inwestycyjne 1 061 zł).

Wydatki ogółem budżetów powiatów na 1 mieszkańca stanowiły przeciętnie 1 910 zł, a wydatki inwestycyjne wyniosły 587 zł. Najwyższe wydatki ogółem odnotowano w powiecie bieszczadzkim (5150 zł), a najniższe w powiecie krośnieńskim (1 143 zł). Najwyższe wydatki inwestycyjne budżetów powiatów odnotowano w powiecie bieszczadzkim (2 906 zł), a najniższe w powiecie dębickim (228 zł).

Ponadto na każdego mieszkańca z budżetu województwa wydatkowano przeciętnie 1 051 zł, natomiast na inwestycje przeznaczono 619 zł.

Najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca notowano w budżetach miast na prawach powiatu

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie

Dyrektor Marek Cierpiat-Wolan
Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19

Rozpowszechnianie:
Informatorium Statystyczne

Tel.: 17 853 57 55

Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych

Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19

e-mail: sekretariatusrze@stat.gov.pl

rzeszow.stat.gov.pl

@Rzeszow_STAT

@USRzeszow

Powiązane opracowania

[Budżety jednostek samorządu terytorialnego w województwie podkarpackim w 2022 r.](#)

[Rocznik statystyczny województwa podkarpackiego 2023](#)

[Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2022](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych – Dziedzina – Finanse publiczne](#)

[Strateg – Obszary tematyczne – Finanse publiczne](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet jednostki samorządu terytorialnego](#)

[Dochody jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dochody własne jednostek samorządu terytorialnego](#)

[Dotacje celowe](#)

[Podatek dochodowy od osób fizycznych](#)

[Podatek dochodowy od osób prawnych](#)